

Potilasohje: Peräaukon haavauma eli fissuura

Mikä on fissuura?

Peräaukon haavauman eli fissuuran oireena on voimakas kipu ulostamisen jälkeen. Myös verenvuotoa saattaa esiintyä.

Tarkkaa syytä haavauman synnylle ei tiedetä, mutta esim. kova ulostus saattaa aiheuttaa peräaukon limakalvon repeytymisen ja siten haavauman muodostumisen. Haava aiheuttaa peräaukon tahdosta riippumattoman (sisäisen) sulkijalihaksen kouristelun, tämä heikentää peräaukon verenkiertoa ja siksi haava ei parane. Sairaus tavallaan itse ylläpitää itseään.

Haavauman toteaminen on helppoa, tyypilliset oireet herättävät epäilyn ja vastaanotolla tehtävä peräaukon tutkiminen varmistaa diagnoosin.

Lääkehoito

Haavan hoitoon määrättyllä voiteella pyritään sulkijalihaksen rentouttamiseen ja sitä kautta peräaukon verenkierron parantamiseen. Hoitona käytetään apteekissa sekoitettavaa lääkevoidetta, jossa vaikuttavan aineena on yleensä lihasta rentouttava lääke. Voidetta laitetaan peräaukon suulle (ei sisälle) sormella.

Ulostamista voi helpottaa pitämällä suolen toiminta mahdollisimman normaalina esim. apteekista saatavien kuituvalmisteiden avulla. **Mitään muita kuin tällä käynnillä hoitoon määrättyjä lääkevoiteita tai –suppoja ei hoidon aikana saa käyttää.** Mikäli haava ei muutaman viikon kuluessa tällä hoidolla parane, on harkittava leikkausta.

Leikkaus

Leikkauksessa pieni osa peräaukon sisempää sulkijalihasta katkaistaan, jolloin oireet helpottavat nopeasti. Toimenpide voidaan tehdä päiväkirurgisesti. Leikkauksen jälkeen voi äkillisissä ponnistuksissa tulla hetkellistä ilmavuotoa, mutta leikkauksen jälkeen pidätyskyky ei kuitenkaan heikkene.

Jatkohoito

Hyvin usein leikkauksen jälkeiset pahimmat kivut häviävät nopeasti, mutta verenvuotoa saattaa esiintyä jonkin verran. Haavan paraneminen kestää yleensä joitakin viikkoja.

Kipulääkettä kannattaa käyttää säännöllisesti muutaman päivän ajan, kaikenlainen ponnistelu on kiellettyä kolmena leikkauksen jälkeisenä päivänä ja haavaa tulee suihkutella useita kertoja päivässä. Myös istumista on hyvä välttää näiden päivien ajan.

Suolentoimintaa voi parhaiten parantaa kuitupitoisella ruokavaliolla, kuten kasviksilla, kokojyvätuotteilla ja leseillä, myös runsas liikkuminen ja veden juominen ovat tärkeitä suolen toiminnalle. Jotta ulostus sujuisi helpommin leikkauksen jälkeen, voi olla hyvä käyttää ilman reseptiä saatavia ulostuslääkkeitä (ei kuitenkaan peräruiskeita) muutaman päivän ajan.